

prima instanță: V. Nichitenco
instanța de apel: E. Secrieru,
Sv. Leu, S. Vrabii

dosarul nr. 2ra-2781/14

ÎNCHEIERE

16 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul - Valeriu Doagă

Judecătorii -

Iuliana Oprea, Sveatoslav Moldovan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Paniș Aurica în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Paniș Aurica împotriva lui Donoi Gherman cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii după moartea Valentinei Paniș, recunoașterea dreptului de proprietate asupra patrimoniului succesoral rămas după decesul Valentinei Paniș și obligarea de a nu crea obstacole în realizarea dreptului de proprietate, precum și cererea de chemare în judecată declarată de Paniș Aurica împotriva Primăriei satului Plop-Știubei, raionul Căușeni cu privire la corectarea erorii din cartea gospodăriei a contului defunctei Paniș Valentina, separarea terenului în două bunuri imobile, împotriva deciziei Curții de Apel Bender din 15 mai 2014

c o n s t a t ă

La 23 iunie 2009 Paniș Aurica a depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Donoi Gherman cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra casei de locuit care aparține-se defunctei Paniș Valentina, obligarea Oficiului Cadastral Teritorial să înregistreze dreptul de proprietate asupra imobilului respectiv și obligarea lui Donoi Gheman să nu-i creeze obstacole în folosirea imobilului.

În motivarea acțiunii Paniș Aurica a menționat că, de la naștere și până acum aproximativ un an, cu scurte perioade de întrerupere pentru studii și serviciu, a locuit în casa mamei sale Paniș Valentina situată în satul Plop-Știubei, raionul Căușeni. Imobilul respectiv a fost construit în anul 1968 și se află pe același teren cu casa bunicii sale, Donoi Ioana, care a decedat în anul 1980.

La 23 mai 1977 bunica Donoi Ioana a testat bunurile sale lui Donoi Gherman.

Cât timp era ea minoră, având reprezentant legal pe Donoi Ioana, pârâtul Donoi Gherman a locuit după decesul mamei sale, Paniș Valentina, din data de 05.02.1975, cu acordul tacit al bunicii sale, în casa care a aparținut mamei.

La 13 noiembrie 2009 Paniș Aurica a înaintat pretenții suplimentare, solicitând recunoașterea dreptului de proprietate asupra casei de locuit care a aparținut defunctei Paniș Valentina, obligarea Oficiului Cadastral Teritorial să înregistreze dreptul de proprietate a Valentinei Paniș asupra imobilului litigios, obligarea Primăriei satului Plop-Știubei să corecteze eroarea din cartea de gospodărie a contului care aparținea defunctei Paniș Valentina, unde cap de familie eronat a fost indicată Donoi Ioana și de a restabili înscrisurile anilor 1971-1975; obligarea Primăriei satului Plop-Știubei să separe terenul cu numărul cadastral 2719102049, cu suprafața de 0,3220 ha, în două bunuri imobile, și evacuarea lui Donoi Gherman fără acordarea spațiului locativ din bunul imobil litigios.

În motivarea cererii suplimentare Paniș Aurica a menționat că, mama sa Paniș Valentina, decedată la 07 februarie în 1975, a construit casa de locuit menționată. După decesul celei din urmă, ea a rămas unicul membru al familiei înregistrată în cartea de gospodărie, fapt confirmat prin certificatul eliberat de arhiva raională Căușeni nr.906 anii 1973-1975.

În anul 1977 a fost repartizată la școala internat nr.2 din municipiul Chișinău, unde s-a aflat până în anul 1986. Totodată, în anul 1980 Primăria satului Plop-Știubei ilegal a radiat înscrierea sa din cărțile de evidență a gospodăriilor.

Prin hotărârea Judecătoriei Căușeni din 02 februarie 2010 s-a admis acțiunea declarată de Paniș Aurica, s-a recunoscut dreptul de proprietate a Auricăi Paniș asupra bunului imobil care a aparținut defunctei Paniș Valentina din satul Plop-Știubei raionul Căușeni, construit în anul 1968, fapt menționat prin extrasul eliberat de Arhiva Raională Căușeni la data de 11 februarie 2008 cu nr. 259, s-a obligat Oficiul Cadastral Teritorial Căușeni să înregistreze dreptul de proprietate al imobilului deținut de Aurica Paniș, s-a obligat Primăria satului Plop-Știubei de a corecta eroarea din cartea de gospodărie a contului, care a aparținut defunctei Paniș Valentina, emisă din anul 1976, unde cap de familie eronat a fost inclusă Donoi Ioana, să restabilească înscrisurile anilor 1971-1975, s-a separat terenul cu numărul cadastral 2719102049, în două bunuri imobile, precum au fost până în anul 1975, unde erau două gospodării cu diferiți proprietari, una cu suprafața de 0,1000 ha, care aparținea Valentinei Paniș, pe care era amplasată casa de locuit și construcțiile auxiliare, beci construit în anii 1968-1971, alta cu suprafața - 0,2200 ha ce aparținea Ioanei Donoi, pe care este amplasată casa de locuit anul construcției 1944, s-a obligat Donoi Gherman să nu creeze obstacole în realizarea dreptului de proprietate deținut de Paniș Aurica.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2010 s-a casat hotărârea Judecătoriei Căușeni din 02 februarie 2010, s-a remis pricina spre

rejudicare în alt complet de judecată.

La 30 mai 2012 Paniș Aurelia și-a concretizat pretențiile solicitând, constatarea faptului acceptării succesiunii de către Paniș Aurica după decesul Valentinei Paniș, constatarea locului deschiderii succesiunii după decesul lui Paniș Valentina - satul Plop-Știubei, raionul Căușeni, recunoașterea dreptului de proprietate a Auricăi Paniș, asupra patrimoniului succesoral rămas după decesul Valentinei Paniș, imobilul - casa de locuit, cu suprafața de 61,0 mp (anul construcției 1968), beciul (anul construcției 1970) și 10 ari teren sub construcție, situată în satul Plop-Știubei, raionul Căușeni, cu numărul cadastral 19102049 01, obligarea Primăriei Plop-Știubei de a corecta eroarea din cartea de gospodărie a contului defunctei Paniș Valentina, începând cu anul 1976, unde eronat a fost inclusă cap de familie Donoi Ioana și restabilirea situației conform înscrisurilor anilor 1971- 1975, obligarea Primăriei Plop-Știubei să separe terenul cu numărul cadastral 1719102049 în două bunuri imobile, precum au fost până în anul 1976, și obligarea pe Donoi Gherman să nu creeze obstacole în realizarea dreptului de proprietate.

Prin hotărârea Judecătoriei Căușeni din 27 noiembrie 2013 s-a respins cererea de chemare în judecată declarată de Paniș Aurica împotriva lui Donoi Gherman ca tardivă.

Prin decizia Curții de Apel Bender din 15 mai 2014 s-a respins cererea de apel declarată de Paniș Aurica și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Căușeni din 27 noiembrie 2013.

La 16 iulie 2014 Paniș Aurica a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bender din 15 mai 2014, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului Paniș Aurica a invocat că, instanța de apel și prima instanță eronat au concluzionat că acțiunea înaintată a fost depusă cu încălcarea termenului general de prescripție pe motiv că, termenul în interiorul căruia recurenta urma să-și exercite dreptul la acțiune urmează a fi calculat din momentul ce a fost în cunoștință de cauză despre existența testamentului ce certifică faptul că Donoi Gherman este unicul proprietar al imobilului litigios.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul declarat nu se încadrează în temeiurile prevăzute la normele de drept citate.

Argumentul invocat în recurs precum că, instanța de apel și prima instanță eronat au concluzionat că acțiunea înaintată a fost depusă cu încălcarea termenului general de prescripție nu poate fi reținut pe motiv că, materialele pricinii atestă că recurenta a întreprins acțiuni de apărare a drepturilor sale patrimoniale începând cu 1988, pe când cererea de chemare în judecată a fost depusă la 23 iunie 2009, or dreptul la acțiune se naște din ziua când persoana a aflat sau trebuia să afle, că i-a fost încălcat un drept.

Circumstanțele pricinii au fost determinate de instanțele de judecată și apreciate corect cu argumentări adecvate bazate pe normele de drept ce reglementează raportul juridic în litigiu.

Astfel, instanța de recurs notează că Paniș Aurica nu a invocat nici un argument în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

În acest sens, completul reamintește prin prisma jurisprudenței CEDO, fosta Comisie a arătat că “... art.6 paragraf 1 din Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (*cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25.02.1995, nr.26561/1995*)

Colegiul conchide, că din conținutul cererii de recurs nu rezultă existența unuia din temeiurile legale de recurs.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Paniș Aurica ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 432, art. 433, art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de Paniș Aurica se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan